

INRETAIL

Panteia

Omzetkengetallen 2017

ten behoeve van ruimtelijk economisch onderzoek

Deze notitie bevat omzetkengetallen ten behoeve van ruimtelijk economisch onderzoek. Met deze notitie bieden wij een uniforme berekening van de omzetkengetallen die als input dient voor eenduidig ruimtelijk economisch onderzoek. De omzetkengetallen bestaan uit de omzet per hoofd en de omzet per vierkante meter.

Juni 2018

Onder auspiciën van INretail
Statistisch uitvoerder: Panteia

BRO
Ruimte | om in te leven

BUREAU >>>>
STEDELIJKE >>>
PLANNING >>>

·dtnp·

ECORYS

i&o
research

nrw

R
—
Rho
—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

SEINPOST

Inhoud

1. Aanleiding	3
2. Omzetkengetallen	4
3. Gebruik van omzetkengetallen bij ruimtelijk economisch onderzoek	7
4. Definities en begrippen	10
5. Berekeningswijze en gehanteerde bronnen	12

Bijlage 1	Btw-percentages
Bijlage 2	Koppelschema's

DISCLAIMER

Deze notitie bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld en wordt onderhouden. Desondanks kan INretail noch Panteia geen garantie geven dat de beschikbare informatie volledig en/of juist is. INretail en Panteia aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor de eventuele gevolgen, zoals schade of gederfde winst op welke wijze dan ook als gevolg van het gebruik, het vertrouwen of op acties ondernomen naar aanleiding van informatie in deze notitie.

Met deze notitie wordt het initiatief van voorheen het Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD) en later de Stichting Detailhandelseconomie en Maatschappij (StiDEM) door INretail en een achttal adviesbureaus voortgezet om uniform berekende kengetallen ten behoeve van ruimtelijk economisch onderzoek publiek toegankelijk te stellen. De notitie beoogt hiermee het gebruik van eenduidige omzetcijfers binnen dit type onderzoek te stimuleren en het rekenen met cijfers uit verschillende bronnen met verschillende definities en afbakeningen te voorkomen.

Juiste toepassing van de kengetallen en methode in deze notitie leidt tot een globaal beeld van het functioneren van het aanbod in een gebied. De toepassing is niet geschikt voor het bepalen van het functioneren van, dan wel vergelijken met prestatiefactoren van een individuele winkel.

Onderzoeksbureau Panteia heeft, in opdracht van INretail, de berekeningen en analyses van de actuele omzetkengetallen verzorgd. Om tot een reeks van - op eenduidige wijze berekende - cijfers te komen over een langere periode, zijn eerder gepubliceerde cijfers vanaf 2012 opnieuw berekend en opgenomen in deze notitie.

De opzet van de notitie, de te hanteren definities en kengetallen en de wijze van berekening is in nauw overleg met onderstaande partijen en INretail tot stand gekomen. De notitie is mede mogelijk gemaakt dankzij de inhoudelijke en financiële bijdrage van de volgende partijen:

- BRO
- Bureau Stedelijke Planning
- DTNP
- Ecorys
- I&O Research
- NRW
- Rho adviseurs
- Seinpost Adviesbureau

De deelnemende bureaus hanteren de omzetkengetallen en de rekenmethode bij ruimtelijk economisch onderzoek, omdat dit naar gezamenlijk inzicht kwalitatief de best beschikbare cijfers zijn. De betrokkenen raden andere partijen aan ook van deze omzetkengetallen gebruik te maken bij ruimtelijk economisch onderzoek.

De notitie 'Omzetkengetallen' wordt jaarlijks geactualiseerd en verschijnt medio elk jaar, afhankelijk van de publicatiedatum van de CBS Productiestatistiek Detailhandel op het voor publiek breed toegankelijke kennisportal detailhandel.info.

Omzetkengetallen

In de volgende tabellen zijn de omzetkengetallen weergegeven. Het betreft hier de omzet exclusief btw. In tabel 1 staan de omzetcijfers per hoofd. Tabel 2 geeft de omzet per vierkante meter winkelvloeroppervlakte weer. Hoe de omzetkengetallen kunnen worden toegepast bij ruimtelijk economisch onderzoek staat omgeschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 omvat de definities van de verschillende begrippen. In hoofdstuk 5 leest u meer over de berekeningswijze en de gehanteerde bronnen.

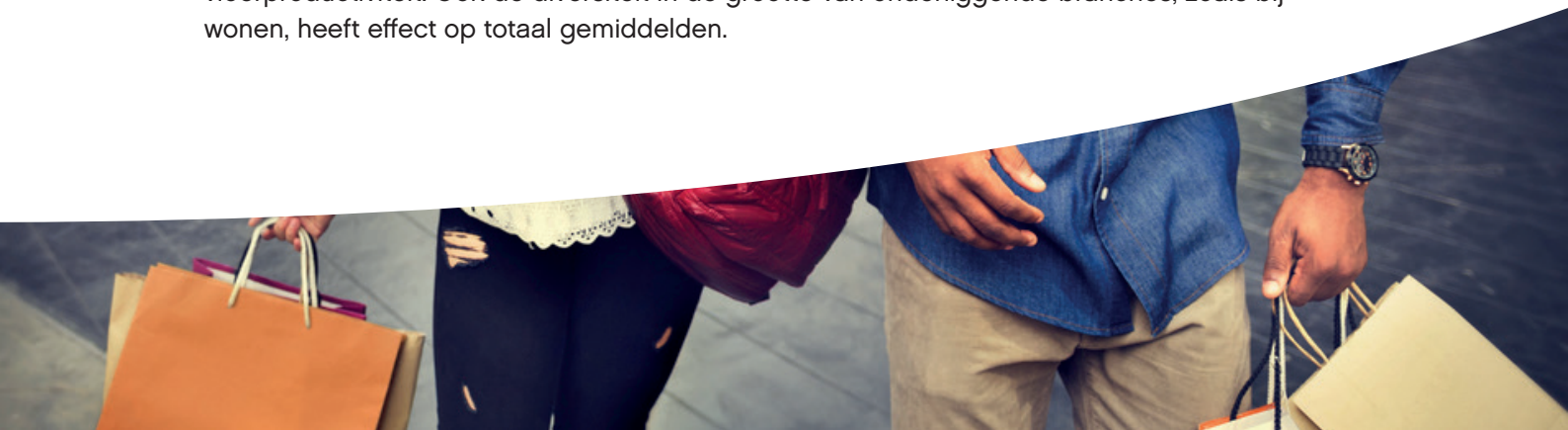
Nuancering van de cijfers

De landelijk gemiddelde vloerproductiviteit is niet per definitie een norm voor goed functioneren. Een weging op basis van het lokaal aanwezige aanbod kan wenselijk zijn om als (gecorrigeerde) norm voor (lokaal) goed functioneren toepasbaar te zijn in ruimtelijk economisch onderzoek.

Bij de landelijke gemiddelden is voor iedere branchegroep gerekend met de totale omzet van die groep en de totale winkelvloeroppervlakte. De gemiddelde cijfers houden geen rekening met regionale of lokale omstandigheden. Ook houden ze geen rekening met de omvang van bedrijven. Grote bedrijven kunnen andere omzetkengetallen hebben dan kleine bedrijven. Hetzelfde geldt voor de mate van succes van bedrijven. Goed draaiende bedrijven kunnen andere omzetkengetallen hebben dan slecht draaiende bedrijven. Bovendien zijn de landelijke gemiddelden een momentopname. De huidige situatie kan afwijken, zowel in een specifiek gebied als landelijk (bijv. bij grote faillissementen). Aangeraden wordt om per lokale situatie na te gaan wat de status is en hiervoor indien nodig te corrigeren.

Bij het ramen van de kwantitatieve behoefte c.q. de marktruimte adviseren wij om een aantal uitgangspunten te gebruiken:

- Er dient rekening te worden gehouden met een juiste koppeling van aanbodcijfers van Locatus en de omzetkengetallen in de onderhavige notitie. Het in bijlage 2 toegevoegde koppelschema is hierbij het uitgangspunt.
- Er dient altijd te worden uitgegaan van gelijke maten, dat wil zeggen netto omzet per hoofd relateren aan netto omzet per m² vwo of winkelomzet per hoofd aan winkelomzet per m² vwo.
- Bij afwijkingen van het inkomensniveau in een verzorgingsgebied van het landelijke gemiddelde, vindt bij berekeningen van marktruimte een correctie plaats op de omzet per hoofd (en derhalve op de m² vwo). De mate van correctie is afhankelijk van de branche. Dagelijkse goederen zijn minder inkomensafhankelijk dan niet-dagelijkse goederen. Een grofmazige richtlijn is de maximaal te hanteren inkomenselasticiteit van 0,25 voor de groep dagelijks en 0,50 voor de groep niet-dagelijks.
- De te hanteren gemiddelde btw-percentages zijn 10% voor de groep dagelijks en 19,9% voor de groep niet-dagelijks. Zie bijlage 1 'btw-percentages per branche'.
- De vloerproductiviteit is een kengetal dat gevoelig is voor fluctuaties. Als voorbeeld: Wanneer er sprake is van afname van vestigingen (en daarmee meters) bij gelijkblijvende omzet, dan stijgt de vloerproductiviteit. Ook de diversiteit in de grootte van onderliggende branches, zoals bij wonen, heeft effect op totaal gemiddelden.

Tabel 1 Omzet per hoofd, exclusief btw

	Netto omzet per hoofd						Winkel omzet per hoofd					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal excl. web/postorderbedrijven	€ 5.099	€ 4.896	€ 4.938	€ 5.017	€ 5.076	€ 5.178	€ 4.638	€ 4.483	€ 4.487	€ 4.563	€ 4.598	€ 4.663
DAGELIJKS	€ 2.548	€ 2.493	€ 2.526	€ 2.548	€ 2.590	€ 2.641	€ 2.382	€ 2.371	€ 2.395	€ 2.440	€ 2.479	€ 2.525
Levensmiddelen	€ 2.317	€ 2.263	€ 2.293	€ 2.302	€ 2.337	€ 2.385	€ 2.171	€ 2.163	€ 2.184	€ 2.220	€ 2.254	€ 2.299
Supermarkten	€ 2.009	€ 1.961	€ 1.990	€ 1.986	€ 2.019	€ 2.067	€ 1.901	€ 1.901	€ 1.923	€ 1.943	€ 1.974	€ 2.020
Overige levensmiddelen	€ 308	€ 302	€ 302	€ 316	€ 319	€ 318	€ 270	€ 262	€ 261	€ 278	€ 280	€ 279
Buitenlandse levensmiddelenzaken	€ 13	€ 12	€ 13	€ 12	€ 12	€ 11	€ 12	€ 11	€ 11	€ 10	€ 10	€ 10
Biologische winkels	€ 16	€ 17	€ 17	€ 23	€ 25	€ 26	€ 15	€ 15	€ 14	€ 18	€ 19	€ 20
Agf speciaalzaken	€ 27	€ 26	€ 24	€ 25	€ 25	€ 24	€ 22	€ 21	€ 21	€ 21	€ 21	€ 20
Brood- en banketzaken	€ 15	€ 15	€ 15	€ 13	€ 13	€ 13	€ 14	€ 14	€ 13	€ 12	€ 11	€ 11
Kaas- en delicatessenwinkels	€ 10	€ 10	€ 10	€ 11	€ 11	€ 12	€ 9	€ 9	€ 9	€ 9	€ 9	€ 9
Slagerijen	€ 73	€ 68	€ 68	€ 71	€ 72	€ 71	€ 67	€ 59	€ 60	€ 68	€ 69	€ 69
Poeliers	€ 6	€ 6	€ 5	€ 6	€ 6	€ 6	€ 4	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
Viswinkels	€ 17	€ 18	€ 19	€ 19	€ 19	€ 19	€ 14	€ 15	€ 16	€ 17	€ 18	€ 17
Snoep en chocolaterieën	€ 6	€ 6	€ 6	€ 7	€ 7	€ 7	€ 6	€ 5	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6
Slijterijen	€ 60	€ 58	€ 59	€ 59	€ 58	€ 58	€ 48	€ 47	€ 47	€ 45	€ 44	€ 44
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	€ 20	€ 20	€ 22	€ 27	€ 28	€ 29	€ 18	€ 18	€ 19	€ 22	€ 24	€ 25
Tabak- en gemakzaken	€ 46	€ 46	€ 44	€ 45	€ 45	€ 44	€ 43	€ 42	€ 40	€ 44	€ 44	€ 43
Persoonlijke verzorging	€ 231	€ 230	€ 234	€ 247	€ 252	€ 255	€ 211	€ 208	€ 211	€ 220	€ 225	€ 226
Drogisterijen	€ 186	€ 184	€ 186	€ 193	€ 197	€ 197	€ 172	€ 170	€ 172	€ 179	€ 182	€ 181
Parfumerieën	€ 44	€ 46	€ 47	€ 53	€ 55	€ 58	€ 39	€ 38	€ 39	€ 41	€ 43	€ 44
NIET-DAGELIJKS	€ 2.551	€ 2.403	€ 2.412	€ 2.469	€ 2.487	€ 2.538	€ 2.255	€ 2.111	€ 2.092	€ 2.122	€ 2.120	€ 2.138
Mode en luxe	€ 1.035	€ 989	€ 993	€ 1.006	€ 1.005	€ 1.013	€ 930	€ 874	€ 868	€ 870	€ 863	€ 861
Warenhuizen	€ 129	€ 126	€ 125	€ 121	€ 114	€ 114	€ 104	€ 99	€ 96	€ 94	€ 88	€ 87
Mode	€ 692	€ 661	€ 661	€ 673	€ 681	€ 687	€ 634	€ 598	€ 590	€ 588	€ 589	€ 586
Algemene textielzaken	€ 6	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 4	€ 4	€ 4
Baby- en kindermode	€ 30	€ 30	€ 28	€ 26	€ 26	€ 25	€ 28	€ 28	€ 25	€ 21	€ 20	€ 18
Bodyfashion	€ 22	€ 23	€ 22	€ 25	€ 26	€ 26	€ 18	€ 17	€ 16	€ 18	€ 19	€ 19
Dames- en herenmode	€ 299	€ 287	€ 298	€ 314	€ 325	€ 327	€ 277	€ 266	€ 272	€ 279	€ 286	€ 284
Damesmode	€ 117	€ 110	€ 103	€ 100	€ 104	€ 104	€ 112	€ 102	€ 96	€ 93	€ 96	€ 95
Herenmode	€ 34	€ 34	€ 33	€ 40	€ 41	€ 42	€ 33	€ 33	€ 31	€ 37	€ 38	€ 39
Modeartikelen en bijouterieën	€ 12	€ 10	€ 12	€ 12	€ 12	€ 12	€ 11	€ 10	€ 12	€ 10	€ 11	€ 11
Textielsupermarkten	€ 42	€ 42	€ 41	€ 39	€ 40	€ 41	€ 28	€ 28	€ 27	€ 25	€ 26	€ 27
Lederwarenzaken	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 8	€ 8	€ 8	€ 6	€ 6	€ 6
Schoenezaken	€ 119	€ 110	€ 110	€ 103	€ 93	€ 94	€ 112	€ 101	€ 99	€ 93	€ 83	€ 82
Huishoudelijke artikelenzaken	€ 92	€ 85	€ 86	€ 84	€ 82	€ 83	€ 76	€ 70	€ 72	€ 69	€ 67	€ 67
Optiekkzaken en juweliers	€ 122	€ 117	€ 121	€ 128	€ 127	€ 130	€ 116	€ 106	€ 110	€ 119	€ 118	€ 120
Optiekkzaken	€ 68	€ 68	€ 70	€ 76	€ 76	€ 78	€ 66	€ 61	€ 63	€ 71	€ 71	€ 73
Juweliers	€ 54	€ 49	€ 51	€ 52	€ 51	€ 52	€ 49	€ 45	€ 47	€ 48	€ 47	€ 47
Vrije tijd	€ 314	€ 291	€ 289	€ 277	€ 275	€ 273	€ 268	€ 252	€ 248	€ 231	€ 227	€ 221
Sport- en kampeerezaken	€ 86	€ 79	€ 82	€ 85	€ 86	€ 88	€ 78	€ 72	€ 73	€ 73	€ 73	€ 74
Hobby, spel en media	€ 228	€ 212	€ 207	€ 192	€ 189	€ 185	€ 190	€ 180	€ 175	€ 158	€ 154	€ 147
Boekhandels	€ 30	€ 27	€ 22	€ 23	€ 22	€ 22	€ 25	€ 25	€ 20	€ 21	€ 20	€ 20
CD-winkels	€ 10	€ 5	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 10	€ 5	€ 2	€ 2	€ 1	€ 1
Kantoorboek- en vakhandel	€ 42	€ 40	€ 38	€ 34	€ 32	€ 31	€ 37	€ 35	€ 34	€ 32	€ 30	€ 29
Muziekhandel	€ 8	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 5	€ 5	€ 6	€ 5	€ 5
Speelgoedzaken	€ 48	€ 44	€ 44	€ 43	€ 41	€ 39	€ 34	€ 32	€ 32	€ 31	€ 29	€ 26
Tweewielerspecialzaken	€ 74	€ 73	€ 78	€ 71	€ 73	€ 73	€ 64	€ 64	€ 68	€ 60	€ 61	€ 60
Fotozaken	€ 16	€ 16	€ 15	€ 12	€ 11	€ 11	€ 11	€ 14	€ 13	€ 8	€ 7	€ 5
In en om het huis	€ 1.035	€ 960	€ 966	€ 1.013	€ 1.031	€ 1.071	€ 916	€ 845	€ 832	€ 870	€ 878	€ 901
Wit- en bruingoed en computers	€ 272	€ 245	€ 246	€ 250	€ 241	€ 237	€ 231	€ 203	€ 193	€ 202	€ 190	€ 180
Computershops	€ 35	€ 31	€ 33	€ 45	€ 46	€ 49	€ 20	€ 18	€ 21	€ 30	€ 30	€ 31
Telecomwinkels	€ 32	€ 26	€ 26	€ 24	€ 23	€ 22	€ 29	€ 21	€ 18	€ 19	€ 17	€ 16
Electronica-winkels	€ 206	€ 188	€ 186	€ 181	€ 172	€ 167	€ 182	€ 164	€ 153	€ 153	€ 142	€ 133
Doe-het-zelfzaken	€ 220	€ 206	€ 203	€ 207	€ 215	€ 226	€ 194	€ 182	€ 179	€ 187	€ 193	€ 202
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	€ 179	€ 169	€ 167	€ 171	€ 178	€ 187	€ 166	€ 150	€ 149	€ 158	€ 164	€ 172
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	€ 21	€ 20	€ 18	€ 18	€ 18	€ 18	€ 14	€ 17	€ 16	€ 13	€ 13	€ 13
Verf en behangzaken	€ 13	€ 12	€ 11	€ 11	€ 11	€ 12	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 11
Houten tuin- en bouwmaterialen	€ 6	€ 5	€ 6	€ 8	€ 8	€ 9	€ 3	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5	€ 6
Wonen	€ 393	€ 370	€ 376	€ 417	€ 434	€ 465	€ 355	€ 336	€ 335	€ 357	€ 369	€ 391
Keuken- en badkamerzaken	€ 76	€ 74	€ 81	€ 99	€ 104	€ 116	€ 69	€ 65	€ 70	€ 86	€ 89	€ 99
Kurk- en parketzaken en tegelhandel	€ 19	€ 17	€ 17	€ 20	€ 20	€ 22	€ 16	€ 14	€ 14	€ 13	€ 14	€ 14
Meubel- en slaapspecialzaken	€ 126	€ 117	€ 118	€ 117	€ 120	€ 125	€ 114	€ 108	€ 107	€ 101	€ 103	€ 105
Verlichtingszaken	€ 7	€ 6	€ 6	€ 5	€ 6	€ 6	€ 5	€ 5	€ 5	€ 3	€ 3	€ 3
Woningtextielzaken	€ 29	€ 26	€ 25	€ 26	€ 27	€ 28	€ 26	€ 23	€ 22	€ 25	€ 25	€ 26
Gemengde woonzaken	€ 136	€ 130	€ 130	€ 150	€ 157	€ 168	€ 126	€ 121	€ 116	€ 129	€ 135	€ 143
Tuincentra	€ 69	€ 64	€ 66	€ 65	€ 67	€ 70	€ 62	€ 57	€ 58	€ 59	€ 61	€ 62
Overig in en om het huis	€ 82	€ 76	€ 75	€ 73	€ 73	€ 74	€ 74	€ 67	€ 66	€ 65	€ 65	€ 66
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	€ 52	€ 47	€ 46	€ 46	€ 47	€ 48	€ 46	€ 42	€ 41	€ 40	€ 40	€ 41
Dierenspecialzaken	€ 29	€ 28	€ 28	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
OVERIG NIET-DAGELIJKS	€ 166	€ 162	€ 164	€ 172	€ 175	€ 180	€ 142	€ 140	€ 144	€ 151	€ 152	€ 156

Bron: Raming Panteia o.b.v. CBS

Tabel 2 Omzet per vierkante meter winkelvloeropervlakte, exclusief btw

1° Noot vooraf: De vloerproductiviteit is gevoelig voor fluctuaties. Voorbeeld: Afname van vestigingen (=m²) bij gelijkblijvende omzet leidt tot stijging in omzet per m². Ook heeft de diversiteit in de grootte van onderliggende branches, zoals bij wonen, effect op totaal gemiddelden.

2° Noot vooraf: Cijfers t/m 2016 Huishoudelijke Artikelen wijken mede af van voorgaande publicatie als gevolg van een erratum in de publicatie Kengetallen 2016. Lees meer hierover op pagina 14.

3° Noot vooraf: In 2017 heeft Locatus een herindeling doorgevoerd, waarbij een aantal Biologische winkels bij de Supermarkten zijn ingedeeld. Door deze herindeling daalt het gemiddeld aantal m² bij de Biologische winkels wat mede de hogere vloerproductiviteit voor deze branche winkels verklaart t.o.v. 2016.

	Netto omzet per m2 vwo						Winkel omzet per m2 vwo					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal excl. web/postorderbedrijven	€ 3.257	€ 3.147	€ 3.218	€ 3.220	€ 3.353	€ 3.438	€ 2.963	€ 2.881	€ 2.924	€ 2.928	€ 3.037	€ 3.096
DAGELIJKS	€ 8.095	€ 7.921	€ 8.077	€ 7.905	€ 7.963	€ 7.984	€ 7.569	€ 7.533	€ 7.657	€ 7.571	€ 7.620	€ 7.634
Levensmiddelen	€ 8.415	€ 8.202	€ 8.358	€ 8.125	€ 8.137	€ 8.199	€ 7.885	€ 7.840	€ 7.962	€ 7.837	€ 7.846	€ 7.902
Supermarkten	€ 8.637	€ 8.407	€ 8.579	€ 8.250	€ 8.232	€ 8.282	€ 8.171	€ 8.151	€ 8.289	€ 8.069	€ 8.049	€ 8.093
Overige levensmiddelen	€ 7.206	€ 7.082	€ 7.144	€ 7.416	€ 7.584	€ 7.696	€ 6.325	€ 6.140	€ 6.170	€ 6.522	€ 6.666	€ 6.751
Buitenlandse levensmiddelenzaken	€ 3.757	€ 3.477	€ 3.616	€ 3.611	€ 3.496	€ 3.534	€ 3.487	€ 3.213	€ 3.184	€ 3.205	€ 3.103	€ 3.136
Biologische winkels	€ 4.750	€ 5.086	€ 5.205	€ 6.124	€ 6.541	€ 8.199	€ 4.405	€ 4.710	€ 4.299	€ 4.699	€ 5.010	€ 6.260
Agf speciaalzaken	€ 6.667	€ 6.423	€ 6.299	€ 6.584	€ 6.675	€ 6.665	€ 5.285	€ 5.138	€ 5.418	€ 5.527	€ 5.598	€ 5.583
Brood- en banketzakken	€ 4.667	€ 4.730	€ 4.627	€ 4.393	€ 4.363	€ 4.134	€ 4.280	€ 4.370	€ 4.237	€ 3.823	€ 3.789	€ 3.579
Kaas- en delicatessenwinkels	€ 6.827	€ 6.762	€ 6.444	€ 6.877	€ 7.186	€ 6.970	€ 6.205	€ 6.177	€ 5.824	€ 5.574	€ 5.814	€ 5.622
Slagerijen	€ 10.954	€ 10.617	€ 10.841	€ 11.310	€ 12.159	€ 12.454	€ 10.086	€ 9.230	€ 9.497	€ 10.939	€ 11.759	€ 12.043
Poeliers	€ 9.718	€ 10.161	€ 9.990	€ 10.715	€ 11.168	€ 10.446	€ 8.832	€ 9.301	€ 9.195	€ 9.147	€ 9.529	€ 8.905
Viswinkels	€ 8.997	€ 9.048	€ 9.341	€ 9.198	€ 9.215	€ 8.733	€ 7.284	€ 7.671	€ 8.180	€ 8.442	€ 8.453	€ 8.004
Snoep en chocolaterieën	€ 3.466	€ 3.614	€ 3.756	€ 3.819	€ 4.023	€ 3.974	€ 3.233	€ 3.120	€ 3.327	€ 3.611	€ 3.804	€ 3.757
Slijterijen	€ 7.809	€ 7.761	€ 8.150	€ 8.748	€ 8.700	€ 8.772	€ 6.244	€ 6.276	€ 6.457	€ 6.725	€ 6.682	€ 6.729
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	€ 5.670	€ 5.261	€ 5.266	€ 5.661	€ 5.942	€ 6.046	€ 5.106	€ 4.630	€ 4.569	€ 4.787	€ 5.020	€ 5.099
Tabak- en gemakzaken	€ 8.767	€ 8.930	€ 8.782	€ 8.620	€ 8.591	€ 8.365	€ 8.258	€ 8.094	€ 7.972	€ 8.478	€ 8.450	€ 8.227
Persoonlijke verzorging	€ 5.856	€ 5.919	€ 6.077	€ 6.316	€ 6.646	€ 6.419	€ 5.361	€ 5.354	€ 5.482	€ 5.639	€ 5.912	€ 5.673
Drogisterijen	€ 5.485	€ 5.485	€ 5.638	€ 5.809	€ 6.059	€ 5.787	€ 5.065	€ 5.065	€ 5.211	€ 5.371	€ 5.591	€ 5.322
Parfumerieën	€ 8.191	€ 8.679	€ 8.762	€ 9.255	€ 10.127	€ 10.172	€ 7.218	€ 7.190	€ 7.140	€ 7.193	€ 7.812	€ 7.757
NIET-DAGELIJKS	€ 2.040	€ 1.936	€ 1.974	€ 1.997	€ 2.092	€ 2.159	€ 1.804	€ 1.701	€ 1.712	€ 1.717	€ 1.783	€ 1.819
Mode en luxe	€ 2.896	€ 2.548	€ 2.570	€ 2.831	€ 3.103	€ 3.134	€ 2.601	€ 2.251	€ 2.246	€ 2.448	€ 2.663	€ 2.662
Warenhuizen	€ 1.965	€ 1.937	€ 1.801	€ 1.725	€ 2.700	€ 2.599	€ 1.581	€ 1.532	€ 1.387	€ 1.347	€ 2.081	€ 2.003
Mode	€ 2.821	€ 2.744	€ 2.801	€ 2.829	€ 2.903	€ 2.936	€ 2.584	€ 2.483	€ 2.498	€ 2.468	€ 2.510	€ 2.504
Algemene textielzaken	€ 1.207	€ 1.188	€ 1.163	€ 1.131	€ 1.132	€ 1.126	€ 1.156	€ 1.158	€ 1.133	€ 956	€ 951	€ 938
Baby- en kindermode	€ 3.567	€ 3.974	€ 3.996	€ 4.048	€ 3.946	€ 3.870	€ 3.290	€ 3.744	€ 3.646	€ 3.222	€ 3.051	€ 2.858
Bodyfashion	€ 3.900	€ 4.169	€ 4.235	€ 4.699	€ 5.181	€ 5.302	€ 3.242	€ 3.062	€ 3.100	€ 3.495	€ 3.841	€ 3.907
Dames- en herenmode	€ 2.744	€ 2.586	€ 2.663	€ 2.735	€ 2.807	€ 2.777	€ 2.542	€ 2.398	€ 2.430	€ 2.427	€ 2.473	€ 2.412
Damesmode	€ 3.170	€ 3.052	€ 3.037	€ 2.846	€ 3.053	€ 3.140	€ 3.036	€ 2.846	€ 2.817	€ 2.653	€ 2.834	€ 2.890
Herenmode	€ 3.008	€ 2.940	€ 2.913	€ 3.462	€ 3.585	€ 3.697	€ 2.890	€ 2.807	€ 2.773	€ 3.232	€ 3.335	€ 3.418
Modeartikelen en bijouterieën	€ 3.669	€ 3.212	€ 3.850	€ 3.904	€ 4.170	€ 4.264	€ 3.468	€ 3.110	€ 3.729	€ 3.458	€ 3.671	€ 3.710
Textielsupermarkten	€ 2.099	€ 2.204	€ 2.388	€ 2.304	€ 2.363	€ 2.590	€ 1.426	€ 1.478	€ 1.561	€ 1.491	€ 1.528	€ 1.674
Lederwarenzaken	€ 3.794	€ 3.893	€ 4.238	€ 4.424	€ 4.260	€ 4.604	€ 3.091	€ 3.138	€ 3.340	€ 2.807	€ 2.640	€ 2.789
Schoenenzaken	€ 2.759	€ 2.732	€ 2.741	€ 2.685	€ 2.619	€ 2.686	€ 2.585	€ 2.503	€ 2.461	€ 2.428	€ 2.322	€ 2.340
Huishoudelijke artikelenzaken	€ 3.094	€ 2.760	€ 2.749	€ 2.712	€ 2.684	€ 2.812	€ 2.572	€ 2.280	€ 2.290	€ 2.235	€ 2.198	€ 2.283
Optiekzaken en juweliers	€ 7.277	€ 6.900	€ 7.188	€ 7.776	€ 7.849	€ 8.009	€ 6.876	€ 6.252	€ 6.569	€ 7.233	€ 7.278	€ 7.399
Optiekzaken	€ 7.364	€ 7.115	€ 7.310	€ 7.841	€ 7.742	€ 7.826	€ 7.129	€ 6.393	€ 6.617	€ 7.360	€ 7.253	€ 7.313
Juweliers	€ 7.169	€ 6.626	€ 7.026	€ 7.683	€ 8.013	€ 8.302	€ 6.564	€ 6.072	€ 6.505	€ 7.050	€ 7.318	€ 7.536
Vrije tijd	€ 2.399	€ 2.293	€ 2.398	€ 2.300	€ 2.327	€ 2.344	€ 2.048	€ 1.980	€ 2.057	€ 1.919	€ 1.918	€ 1.897
Sport- en kampeerszaken	€ 1.693	€ 1.612	€ 1.727	€ 1.723	€ 1.790	€ 1.872	€ 1.540	€ 1.455	€ 1.529	€ 1.477	€ 1.518	€ 1.563
Hobby, spel en media	€ 2.849	€ 2.723	€ 2.836	€ 2.702	€ 2.697	€ 2.665	€ 2.371	€ 2.312	€ 2.401	€ 2.226	€ 2.192	€ 2.125
Boekhandels	€ 3.975	€ 3.769	€ 3.571	€ 3.398	€ 3.238	€ 3.479	€ 3.355	€ 3.403	€ 3.202	€ 3.053	€ 2.878	€ 3.048
CD-winkels	€ 2.814	€ 1.855	€ 1.830	€ 1.478	€ 1.224	€ 1.251	€ 2.759	€ 1.801	€ 1.759	€ 1.242	€ 1.002	€ 993
Kantoorboek- en vakhandel	€ 2.963	€ 2.972	€ 3.013	€ 3.034	€ 3.003	€ 3.038	€ 2.643	€ 2.591	€ 2.633	€ 2.824	€ 2.781	€ 2.795
Muziekhandel	€ 1.653	€ 1.567	€ 1.542	€ 1.680	€ 1.652	€ 1.752	€ 1.388	€ 1.148	€ 1.211	€ 1.380	€ 1.345	€ 1.409
Speelgoedzaken	€ 2.681	€ 2.464	€ 2.645	€ 2.767	€ 2.818	€ 2.614	€ 1.929	€ 1.815	€ 1.949	€ 2.000	€ 1.994	€ 1.776
Tweewielersspeciaalzaken	€ 2.576	€ 2.550	€ 2.729	€ 2.412	€ 2.432	€ 2.395	€ 2.259	€ 2.239	€ 2.388	€ 2.023	€ 2.026	€ 1.970
Fotozaken	€ 4.809	€ 4.760	€ 5.121	€ 4.570	€ 5.465	€ 5.510	€ 3.320	€ 4.243	€ 4.542	€ 2.970	€ 3.221	€ 2.853
In en om het huis	€ 1.516	€ 1.418	€ 1.457	€ 1.513	€ 1.582	€ 1.676	€ 1.342	€ 1.248	€ 1.255	€ 1.299	€ 1.347	€ 1.410
Wit- en bruingoed en computers	€ 4.997	€ 4.566	€ 4.896	€ 5.089	€ 5.187	€ 5.498	€ 4.244	€ 3.786	€ 3.843	€ 4.102	€ 4.075	€ 4.168
Computershops	€ 4.770	€ 4.739	€ 5.667	€ 8.003	€ 10.777	€ 13.528	€ 2.744	€ 2.794	€ 3.604	€ 5.343	€ 7.025	€ 8.563
Telecomwinkels	€ 8.935	€ 6.436	€ 6.501	€ 5.691	€ 5.460	€ 5.541	€ 8.140	€ 5.233	€ 4.617	€ 4.419	€ 4.155	€ 4.092
Electronicawinkels	€ 4.715	€ 4.366	€ 4.626	€ 4.605	€ 4.527	€ 4.679	€ 4.177	€ 3.803	€ 3.801	€ 3.889	€ 3.734	€ 3.731
Doe-het-zelfzaken	€ 1.610	€ 1.511	€ 1.495	€ 1.614	€ 1.674	€ 1.745	€ 1.424	€ 1.335	€ 1.324	€ 1.454	€ 1.506	€ 1.565
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	€ 1.548	€ 1.457	€ 1.446	€ 1.561	€ 1.615	€ 1.676	€ 1.439	€ 1.294	€ 1.290	€ 1.446	€ 1.493	€ 1.545
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	€ 1.859	€ 1.813	€ 1.695	€ 1.789	€ 1.856	€ 2.032	€ 1.232	€ 1.560	€ 1.439	€ 1.335	€ 1.377	€ 1.498
Verf en behangzaken	€ 1.976	€ 1.761	€ 1.830	€ 1.783	€ 1.893	€ 2.075	€ 1.525	€ 1.531	€ 1.587	€ 1.644	€ 1.744	€ 1.910
Houten tuin- en bouwmaterialen	€ 2.304	€ 1.980	€ 1.994	€ 2.679	€ 2.931	€ 2.795	€ 1.316	€ 1.683	€ 1.694	€ 1.779	€ 1.941	€ 1.846
Wonen	€ 1.188	€ 1.141	€ 1.193	€ 1.290	€ 1.390	€ 1.521	€ 1.074	€ 1.038	€ 1.062	€ 1.105	€ 1.181	€ 1.279
Keuken- en badkamerzaken	€ 1.648	€ 1.612	€ 1.771	€ 2.125	€ 2.374	€ 2.658	€ 1.487	€ 1.409	€ 1.535	€ 1.833	€ 2.032	€ 2.260
Kurk- en parketvloeren en tegelhandel	€ 1.568	€ 1.437	€ 1.543	€ 1.841	€ 1.911	€ 2.026	€ 1.349	€ 1.194	€ 1.286	€ 1.249	€ 1.284	€ 1.345
Meubel- en slaapspeciaalzaken	€ 786	€ 781	€ 819	€ 804	€ 854	€ 912	€ 708	€ 719	€ 748	€ 694	€ 728	€ 764
Verlichtingszaken	€ 1.265	€ 1.161	€ 1.155	€ 1.179	€ 1.270	€ 1.228	€ 1.014	€ 1.123	€ 1.070	€ 758	€ 790	€ 727
Woningtextielzaken	€ 1.189	€ 1.134	€ 1.176	€ 1.202	€ 1.318	€ 1.428	€ 1.057	€ 1.006	€ 1.041	€ 1.136	€ 1.243	€ 1.345
Gemengde woonzaken	€ 1.651	€ 1.469	€ 1.463	€ 1.586	€ 1.702	€ 1.878	€ 1.525	€ 1.371	€ 1.305	€ 1.370	€ 1.461	€ 1.598
Tuincentra	€ 682	€ 615	€ 638	€ 589	€ 632	€ 662	€ 610	€ 546	€ 560	€ 529	€ 568	€ 594
Overig in en om het huis	€ 1.364	€ 1.283	€									

Gebruik van omzetkengetallen bij ruimtelijk economisch onderzoek

Ter stimulering van het juiste gebruik van de uniform berekende omzetkengetallen, volgt in dit hoofdstuk een uiteenzetting van de wijze waarop de omzetkengetallen toegepast worden bij ruimtelijk economisch onderzoek.

In een ruimtelijk economische berekening wordt de vraag naar winkels en het aanwezige winkelaanbod kwantitatief tegenover elkaar gezet met als doel een indicatie te krijgen van mogelijke uitbreidingsruimte voor dan wel teveel aan winkels.

Hiernavolgend wordt een 'standaard' voorbeeldberekening gemaakt voor de dagelijkse sector (levensmiddelen en persoonlijke verzorging) voor een gemeente met:

- 40.000 inwoners
- Een gemiddeld inkomensniveau;
- 14.500 m² wvo (winkelvloeroppervlak) dagelijks aanbod
- 94% koopkrachtbinding en 15% koopkrachttoevloeiing

	Dagelijkse sector	Winkelomzet
A	Inwoners verzorgingsgebied	40.000
B (= tabel 1)	Omzet per hoofd	€ 2.464
C = A * B	Omzetpotentieel	€ 98.560.000
D	Koopkrachtbinding	94%
E = C * D	Totaal gebonden omzet	€ 92.646.400
F	Koopkrachttoevloeiing	15%
G = E / (100% - F)	Totale omzet	€108.995.765
H (= tabel 2)	Gemiddelde omzet per m ² wvo	€ 7.668
I = G / H	Haalbaar aanbod in m ² wvo	14.214
J	Aanwezig aanbod in m ² wvo	14.500
K = I - J	Uitbreidingsruimte in m ² wvo	-286
L = G / J	Omzet per m ² wvo van aanwezig aanbod	€ 7.517

* Alle bedragen zijn exclusief BTW.

Toelichting per punt

- Het aantal inwoners in het primaire verzorgingsgebied waarvoor de berekening wordt gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld een gemeente, woonplaats of wijk zijn.
- De gemiddelde omzet per hoofd van de bevolking voor de branche waarvoor de berekening wordt gemaakt (zie tabel 1, hoofdstuk 2). Indien het gemiddeld inkomen per persoon in het verzorgingsgebied afwijkt van het gemiddeld inkomen in Nederland, dan is het gebruikelijk hier voor een correctie door te voeren. Voor de groep dagelijks is een inkomenselasticiteit van 0,25 gebruikelijk. Stel dat het gemiddeld inkomen 4% lager ligt dan landelijk gemiddeld, dan wordt gerekend met een gemiddelde besteding per hoofd die 1% (= 4% x 0,25) lager ligt dan gemiddeld.
- De vermenigvuldiging van het aantal inwoners en de (gecorrigeerde) omzet per hoofd levert het totale omzetpotentieel van het verzorgingsgebied op voor de branche waarvoor wordt gerekend.
- Niet alle inwoners uit het verzorgingsgebied doen al hun aankopen bij winkels in het verzorgingsgebied. Sommige aankopen worden bij winkels buiten het verzorgingsgebied gedaan. Het aandeelpercentage van omzet dat bij winkels in het verzorgingsgebied terecht komt, is de koopkrachtbinding. Zo mogelijk wordt dit aandeel uit koopstromenonderzoek gehaald dat beschikbaar is voor het verzorgingsgebied.
- Het totaal van omzet uit het verzorgingsgebied dat bij winkels in het verzorgingsgebied terecht komt is de vermenigvuldiging van het omzetpotentieel en de koopkrachtbinding.

- F. Winkels in het verzorgingsgebied hebben behalve omzet uit het verzorgingsgebied ook omzet van buiten het verzorgingsgebied. Dit is toevloeiing van omzet en wordt meestal uitgedrukt in een percentage van de totale omzet in de winkels. Ter illustratie: een koopkrachttoevloeiing van 15% betekent dat 15% van de omzet van winkels in het verzorgingsgebied van buiten het verzorgingsgebied komt. Let op: de som van de percentages van koopkrachtbinding en koopkrachttoevloeiing is niet per definitie 100% (maar het kan per toeval wel zijn)!
- G. De totale omzet in winkels in het verzorgingsgebied (en voor een specifieke branche), afkomstig uit binding en toevloeiing van omzet, kan worden berekend met de formule:

$$\frac{\text{Totaal gebonden omzet in € (E)}}{100\% - \text{koopkrachttoevloeiing in \% (F)}}$$

- H. De landelijk gemiddelde omzet per m² wvo voor de branche waarvoor de berekening wordt gemaakt (= tabel 2).
- I. Het haalbare winkelaanbod dat 'passend' is bij het verzorgingsgebied kan worden berekend door de totale omzet (G) te delen door de landelijk gemiddelde omzet per m² wvo (H). Hierbij wordt dus de veronderstelling gedaan dat in het onderhavige onderzoeksgebied het landelijke gemiddelde omzet per m² wvo de norm is voor voldoende functionerende winkelmeters.
- J. Het aanwezige winkelaanbod in m² wvo voor het moment waarop en voor de branche waarvoor de berekening wordt gemaakt.
- K. De uitbreidingsruimte of het overschot, uitgedrukt in m² wvo in het verzorgingsgebied voor de branche en het moment waarvoor de berekening wordt gemaakt. Hiervoor wordt het aanwezige aanbod (J) van het haalbare aanbod (I) afgehaald. Bij een positief getal is er indicatief nog ruimte in de markt voor uitbreiding van het winkelaanbod; bij een negatief getal is er al teveel winkelaanbod en is er vanuit kwantitatief oogpunt geen aanleiding het winkelaanbod uit te breiden.
- L. De omzet per m² wvo van het aanwezige winkelaanbod (G / J) is een indicatie van het functioneren van het aanwezige aanbod. Een hogere omzet per m² wvo betekent dat het aanbod gemiddeld genomen relatief sterk is; een lagere omzet per m² wvo betekent dat het aanbod gemiddeld genomen relatief kwetsbaar is.

Het voorbeeld betreft een berekening bij een 'standaard' ruimtelijk economisch onderzoek. Er zijn vele manieren waarop gerekend kan worden en de een is niet per sé beter dan de ander. Belangrijk is vooral te allen tijde goed in de gaten te houden dat gebruikte cijfers met elkaar corresponderen en er dus sprake is van een consistente berekening.

Koopstromenonderzoek inclusief internet

De omzetkengetallen die in de voorbeeldberekening worden gebruikt hebben alleen betrekking op omzet die via de fysieke winkel (aan de toonbank) wordt gerealiseerd. Dit is exclusief omzet via andere kanalen, zoals webwinkels (van fysieke winkels). Consequentie hiervan is dat de gehanteerde koopkrachtbinding ook moet gaan over sec de bestedingsstromen naar fysieke winkels: koopkrachtbinding + koopkrachtafvloeiing naar fysieke winkels buiten het verzorgingsgebied = 100% van de bestedingsstroom.

Doordat producten steeds meer via internet worden aangekocht, wordt in nieuw koopstromenonderzoek (o.a. Randstad Koopstromenonderzoek 2016) internet integraal als aankoopkanaal meegenomen. Dit houdt in dat wanneer koopstromen in percentages worden uitgedrukt, de koopkrachtbinding + koopkrachtafvloeiing naar fysieke winkels + koopkrachtafvloeiing naar internet 100% van de koopstromen is. De omzet per hoofd ligt als gevolg daarvan ook hoger (omzet per hoofd aan fysieke winkels + online omzet per hoofd).

Omdat op het moment van schrijven van deze notitie nog onvoldoende omzetkengetallen beschikbaar zijn waarbij internetbestedingen per hoofd van de bevolking op een betrouwbare en bruikbare manier inzichtelijk zijn, wordt geadviseerd om koopstromen uit koopstromenonderzoek (waarin internet wel als aankoopkanaal is meegenomen) 'om te zetten' aan de hand van onderstaande methode.

Omzetten van koopstromen uit o.a. KSO2016 naar koopstromen die gebruikt kunnen worden in de huidige methodiek bij ruimtelijk economisch onderzoek.

	Recent koopstromen- onderzoek (o.a. KSO2016)		Te gebruiken koopstromen bij ruimtelijk-economisch onderzoek
Koopkrachtbinding	92%	>	94% (= 92% / 98%)
Koopkrachtafvloeiing naar fysieke winkels	6%	>	6% (= 6% / 98%)
(Sub)totaal koopstromen naar fysieke winkels	98%	>	100%
Koopkrachtafvloeiing naar internet	2%		n.vt.
Totale koopstromen	100%		n.vt.

Definities en begrippen

In deze notitie worden de volgende definities gehanteerd:

- **Netto omzet:** opbrengst (excl. BTW) uit verkoop van producten en goederen en levering van diensten aan derden (consumenten, bedrijven en instellingen) (inclusief multichannel); het betreft de omzet van bedrijven die in Nederland gevestigd zijn. Van buitenlandse bedrijven wordt uitsluitend de omzet die betrekking heeft op bedrijfsactiviteiten in Nederland meegeteld. Van Nederlandse ondernemingen met buitenlandse vestigingen wordt uitsluitend de omzet meegeteld van de (detailhandels)winkels in Nederland.
- **Winkelomzet:** dat deel van de detailhandelsomzet dat via de winkel (aan de toonbank) wordt verkocht (exclusief multichannel). De detailhandelsomzet is dat deel van de netto omzet dat uit detailhandelsactiviteiten (verkoop aan consument) wordt gegenereerd.
- **Winkelvloeroppervlakte (wvo)** is het oppervlak van een (winkel)unit dat voor het publiek vrij toegankelijk is, dan wel zichtbaar is inclusief de ruimten die direct met de verkoop samenhangen.

Branche-indeling

Ten behoeve van deze notitie wordt de volgende specifieke branche-indeling gebruikt die voor een belangrijk deel gebaseerd is op de indeling die Locatus hanteert:

Dagelijks	Levensmiddelen	Supermarkten Overige levensmiddelen
	Persoonlijke verzorging	
Niet-dagelijks	Mode en luxe	Warenhuizen Mode Juwelier & Opticien Huishoudelijk
	Vrije tijd	Sport Hobby, spel en media
	In en om het huis	Wit/bruingoed, computershops Doe-het-zelfzaken Wonen Tuincentra
	Overig niet-dagelijks	Overig in en om het huis

'Totaal detailhandel' betreft dat deel van de branches waar sprake is van fysieke winkelruimte. Niet inbegrepen in 'totaal detailhandel':

- tankstations en pompshops;
- apotheken
- warme bakkers: dit komt doordat de warme bakkers volgens de door CBS gebruikte SBI-codes zijn ingedeeld bij de industrie (te weten: SBI 10.7 Vervaardiging van brood, banketbakkerswerk en deegwaren), in deze categorie zitten ook de broodfabrieken. De winkels zijn er niet uit te filteren. De SBI-code 47.24 (Winkels in brood, banket, chocolade en suikerwerk) omvat dus niet alle bakkers.
- handel in auto's, boten, caravans en motoren
- ambulante handel (markt- en straathandel)
- op verzoek van de bureaus is de branche 'webshops en postorderbedrijven' (gevestigd in Nederland) niet meegeteld in 'totaal detailhandel'

In de rapportage 'Omzetkengetallen 2016' is, in overleg met de betrokken bureaus, besloten tot het overhevelen van de categorie 'Kunst en antiek' (in publicatie 2015 nog onderdeel van Huishoudelijke artikelenzaken) naar de categorie 'Overige non food'. Deze nieuwe indeling geldt ook voor 2017.

Berekeningswijze en gehanteerde bronnen

Bij de keuze van de data is zoveel mogelijk aangesloten bij de door Panteia geproduceerde cijfers en data-infrastructuur ten behoeve van detailhandel.info. Hierbij wordt gebruikgemaakt van bestaande databronnen.

Databronnen

Voor de omzetcijfers is de basis de CBS Productiestatistiek Detailhandel. In de publicatie omzetkenngetallen 2015 werden voor de woon- en slagersbranche nog branchemonitoren uitgevoerd door Panteia als basis gebruikt, in 2016 en 2017 niet meer. De recente publicaties en de publicatie Omzetkenngetallen 2015 zijn ook niet te vergelijken met nog eerder verschenen publicaties uit de HBD periode, onder andere door andere onderliggende indeling van branches in CBS statistieken en een andere toewijzing (koppelschema) met Locatus cijfers.

De Productiestatistieken hebben betrekking op de jaren 2012, 2013, 2014 en 2015. Voor de jaren 2016 en 2017 zijn de gegevens geactualiseerd op basis van de waargenomen omzetontwikkelingen vanuit de Omzetstatistiek Detailhandel van het CBS (omzetontwikkeling op brancheniveau), aangevuld met ramingen door Panteia voor branches waar de CBS Omzetstatistiek geen cijfers over geeft.

Voor de gegevens omtrent de winkelvloeroppervlakten is Locatus de bron voor alle branches. Deze gegevens hebben betrekking op de stand van zaken per 30 juni van ieder jaar.

Voor de berekeningen van de omzet per hoofd zijn de volgende bevolkingsaantallen gehanteerd afkomstig van het CBS (Statline):

- 1 januari 2012 = 16.730.348
- 1 januari 2013 = 16.779.575
- 1 januari 2014 = 16.829.289
- 1 januari 2015 = 16.900.726
- 1 januari 2016 = 16.979.120
- 1 januari 2017 = 17.081.507

Berekeningen

De gegevens van omzet en de m^2 wvo zijn afkomstig uit verschillende bronnen en deze bronnen zijn niet consistent met elkaar. Dit betekent dat de omzetten van het CBS gebaseerd zijn op andere aantallen winkels dan de m^2 van Locatus. Wanneer deze gegevens dus op elkaar worden gedeeld leidt dat in veel gevallen tot onbetrouwbare uitkomsten. Om te corrigeren voor deze verschillen in aantallen winkels wordt de omzet per m^2 als volgt berekend:

1. **de gemiddelde omzet per winkel** is berekend door het (al dan niet geraamde) cijfer uit de Productiestatistiek van het CBS te delen door het aantal vestigingen uit de statistiek Ondernemingen en Vestigingen van het CBS. Aangezien de basis voor beide statistieken wordt gevormd door het Algemeen Bedrijven Register van het CBS, kan hier gesproken worden over onderling consistente bronnen;
2. het aantal **m^2 wvo per winkel** is berekend door het aantal m^2 wvo uit Locatus te delen door het aantal winkels uit Locatus, ook deze cijfers zijn onderling consistent;
3. ten slotte is de **omzet per m^2 wvo** berekend door de **gemiddelde omzet per winkel** uit stap 1 te delen door het **gemiddelde aantal m^2 per winkel** uit stap 2.

Deze berekening wordt op bovenstaande wijze uitgevoerd voor het eerste verslagjaar. Voor de twee jaren daarna wordt de vloerproductiviteit uit het eerste jaar geactualiseerd op basis van de (geraamde) groei van de omzet in het betreffende jaar ten opzichte van het eerste jaar (teller vloerproductiviteit) en de groei van het aantal meters wvo volgens Locatus in het betreffende jaar ten opzichte van het eerste jaar (noemer vloerproductiviteit).

Voorbeeldberekening vloerproductiviteit (netto omzet/m² supermarkten)

Uitgangspunten:

• netto omzet excl. btw Productiestatistiek 2015 SBI 4711	€ 33.565.185.000
• omzetgroei excl. btw 2016 t.o.v. 2015 SBI 4711	2,10%
• omzetgroei excl. btw 2017 t.o.v. 2015 SBI 4711	5,16%
• aantal vestigingen 2015 CBS Vestigingenstatistiek SBI 4711	5.815
• aantal verkooppunten 2015 Locatus Supermarkt + Minisuper + Nachtwinkel	6.074
• aantal m ² wvo 2015 Locatus Supermarkt + Minisuper + Nachtwinkel	4.249.853 m ²
• groei aantal m ² wvo Locatus Supermarkt + Minisuper + Nachtwinkel 2016 t.o.v. 2015	2,33%
• groei aantal m ² wvo Locatus Supermarkt + Minisuper + Nachtwinkel 2017 t.o.v. 2015	4,79%

Berekening vloerproductiviteit supermarkten:

Item	Berekening	Uitkomst
netto omzet per winkel 2015	€ 33.565.185.000 / 5.815	€ 5.772.861
aantal m ² wvo per winkel 2015	4.249.853 m ² / 6.074	699,68 m ²
netto omzet per m ² wvo 2015	€ 5.772.861 / 699,68	€ 8.250,72
netto omzet per m ² wvo 2016	€ 8.250,72 x (1+2,10/100) / (1+2,33/100)	€ 8.232,18
netto omzet per m ² wvo 2017	€ 8.250,72 x (1+5,16/100) / (1+4,79/100)	€ 8.279,85

Bijstellingen en afwijkingen

Voor de meest recente jaren worden de gegevens geraamd. Dit kan ertoe leiden dat er met terugwerkende kracht cijfers kunnen worden bijgesteld. Daarnaast kunnen de omzetkengetallen in deze notitie afwijken van de omzetkengetallen die op de portal detailhandel.info worden gepresenteerd. Dat komt doordat de omzetkengetallen in deze notitie gebaseerd zijn op een andere branche-indeling.

Erratum publicatie Kengetallen 2016

In de vorige editie van deze rapportage (kengetallen 2016) zijn de sbi groepen 4778.3 en 4779.1 (winkels in schilderijen, lijsten, kunstvoorwerpen etc. en antiekwinkels) voor de berekening van de vloerproductiviteit ten onrechte toegevoegd aan de branche 'Huishoudelijke artikelen' in plaats van aan de branche 'Overig niet-dagelijks', waardoor de vloerproductiviteit voor de 'Huishoudelijke artikelen' te laag werd berekend en voor de 'Overige niet-dagelijks' te hoog. In de onderhavige rapportage is dit hersteld.

Gehanteerde btw-percentages

	btw-percentages					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal excl. web/postorderbedrijven	14,0	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9
DAGELIJKS	9,5	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Levensmiddelen	8,5	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
Supermarkten	8,1	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
Overige levensmiddelen	11,6	12,3	12,3	12,3	12,2	12,2
Buitenlandse levensmiddelenzaken	8,1	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
Biologische winkels	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Agf speciaalzaken	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Brood- en banketzaken	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Kaas- en delicatessenwinkels	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Slagerijen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Poeliers	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Viswinkels	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Snoep en chocolaterieën	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Slijterijen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Tabak- en gemakzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Persoonlijke verzorging	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Drogisterijen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Parfumerieën	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
NIET-DAGELIJKS	18,6	20,0	20,0	20,0	20,0	19,9
Mode en luxe	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Warenhuizen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Mode	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Algemene textielzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Baby- en kindermode	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Bodyfashion	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Dames- en herenmode	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Damesmode	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Herenmode	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Modeartikelen en bijouerieën	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Textielsupermarkten	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Lederwarenzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Schoenezaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Huishoudelijke artikelenzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Optiekkzaken en juweliers	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Optiekkzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Juweliers	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Vrije tijd	17,3	18,6	18,8	18,7	18,7	18,7
Sport- en kampeerszaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Hobby, spel en media	16,5	17,6	17,9	17,7	17,7	17,6
Boekhandels	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
CD-winkels	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Kantoorboek- en vakhandel	17,1	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3
Muziekhandel	18,2	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5
Speelgoedzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Tweewielersspeciaalzaken	17,2	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5
Fotozaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
In en om het huis	17,9	19,2	19,1	19,1	19,1	19,1
Wit- en bruinoed en computers	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Computershops	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Telecomwinkels	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Electronicawinkels	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Doe-het-zelfzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Verf en behangzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Houten tuin- en bouwmaterialen	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Wonen	18,2	19,6	19,5	19,4	19,4	19,3
Keuken- en badkamerzaken	15,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
Kurk- en parketzaken en tegelhandel	15,3	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4
Meubel- en slaapspeciaalzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Verlichtingszaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Woningtextielzaken	18,8	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3
Gemengde woonzaken	18,8	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3
Tuincentra	10,7	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
Overig in en om het huis	12,1	13,0	13,1	13,0	12,9	12,8
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	8,0	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
Dierenspeciaalzaken	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
OVERIG NIET-DAGELIJKS	19,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0

Koppelschema's

Tabel 1 koppeling tussen branches van de portal detailhandel.info en de branche indeling gebruikt in de notitie 'Omzetkengetallen 2017'

Brancheomschrijving op detailhandel.info	Indeling gehanteerd in notitie 'Omzetkengetallen'
Supermarkten	Supermarkten
Buitenlandse levensmiddelenzaken	Overige levensmiddelen
Biologische winkels	Overige levensmiddelen
Agf speciaalzaken	Overige levensmiddelen
Brood- en banketzaken	Overige levensmiddelen
Kaas- en delicatessenwinkels	Overige levensmiddelen
Slagerijen	Overige levensmiddelen
Poeliers	Overige levensmiddelen
Viswinkels	Overige levensmiddelen
Snoep en chocolaterieën	Overige levensmiddelen
Slijterijen	Overige levensmiddelen
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	Overige levensmiddelen
Tabak- en gemakzaken	Overige levensmiddelen
Drogisterijen	Persoonlijke verzorging
Parfumerieën	Persoonlijke verzorging
Warenhuizen	Warenhuizen
Algemene textielzaken	Mode
Baby- en kindermode	Mode
Bodyfashion	Mode
Dames- en herenmode	Mode
Damesmode	Mode
Herenmode	Mode
Modeartikelen en bijouerieën	Mode
Textielsupermarkten	Mode
Lederwarenzaken	Mode
Schoenezaken	Mode
Huishoudelijke artikelenzaken	Huishoudelijke artikelenzaken
Optiekwinkels	Optiekwinkels en juweliers
Juweliers	Optiekwinkels en juweliers
Sport- en kampeerszaken	Sport
Boekhandels	Hobby, spel en media
CD-winkels	Hobby, spel en media
Kantoorboek- en vakhandel	Hobby, spel en media
Muziekhandel	Hobby, spel en media
Speelgoedzaken	Hobby, spel en media
Tweewielerspeciaalzaken	Hobby, spel en media
Fotozaken	Hobby, spel en media
Computershops	Wit- en bruingoed en computers
Telecomwinkels	Wit- en bruingoed en computers
Electronicawinkels	Wit- en bruingoed en computers
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	Doe-het-zelfzaken
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	Doe-het-zelfzaken
Verf en behangzaken	Doe-het-zelfzaken
Houten tuin- en bouwmaterialen	Doe-het-zelfzaken
Keuken- en badkamerzaken	Wonen
Kurk- en parketzaken en tegelhandel	Wonen
Meubelzaken	Wonen
Slaapspeciaalzaken	Wonen
Verlichtingszaken	Wonen
Woningtextielzaken	Wonen
Gemengde woonzaken	Wonen
Tuincentra	Tuincentra
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	Overig in en om het huis
Dierenspeciaalzaken	Overig in en om het huis
Overig non-food	Overig niet-dagelijks

Tabel 2 koppeling tussen branches van de portal detailhandel.info en de indeling gebruikt door Locatus

Brancheomschrijving op detailhandel.info	Locatus-indeling
Supermarkten	11.010.309-Minisuper
Supermarkten	11.010.350-Nachtwinkel
Supermarkten	11.010.519-Supermarkt
Buitenlandse levensmiddelenzaken	11.010.310-Buitenl levensm
Buitenlandse levensmiddelenzaken	11.010.123-Toko
Biologische winkels	11.010.423-Reform
Pompshops	45.205.528-Tankstation
Agf speciaalzaken	11.010.012-Groente/Fr
Brood- en banketzaken	11.010.111-Bakker
Brood- en banketzaken	11.010.112-Vlaaien
Kaas- en delicatessenwinkels	11.010.261-Kaas
Slagerijen	11.010.471-Slagerij
Poeliers	11.010.399-Poelier
Viswinkels	11.010.588-Vis
Snoep en chocolaterieën	11.010.132-Chocola
Snoep en chocolaterieën	11.010.657-Zoetwaren
Slijterijen	11.010.477-Slijter
Slijterijen	11.010.480-Wijnwinkel
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.005-Diepvriesart
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.137-Koffie/Thee
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.141-Delicatessen
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.378-Noten
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.912-Ziekenh Wink
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	11.010.950-Levensmid Ov
Algemene textielzaken	22.070.243-Huish linnen
Algemene textielzaken	35.110.227-Handvaardigh
Algemene textielzaken	35.110.228-Wol/Handwerk
Algemene textielzaken	35.110.510-Stoffen
Baby- en kindermode	22.040.258-Kindermode
Bodyfashion	22.040.072-Beenmode
Bodyfashion	22.040.330-Lingerie
Dames- en herenmode	22.040.138-D&H Mode
Dames- en herenmode	22.040.546-Modewarenh
Dames- en herenmode	22.040.324-Leermode
Dames- en herenmode	22.040.495-Sportkleding
Damesmode	22.040.093-Bont
Damesmode	22.040.114-Bruidskled
Damesmode	22.040.135-Damesmode
Herenmode	22.040.216-Herenmode
Modeartikelen en bijouerieën	22.040.360-Modeaccess
Textielsupermarkten	22.040.543-Textielsuper
Lederwarenzaken	22.050.321-Lederwaren
Schoenenzaken	22.050.453-Schoenen
Sport- en kampeerzaken	35.100.125-Buitensport
Sport- en kampeerzaken	35.100.444-Ruitersport
Sport- en kampeerzaken	35.100.492-Sportzaak
Sport- en kampeerzaken	35.100.591-Hengelsport
Sport- en kampeerzaken	35.100.627-Watersport
Sport- en kampeerzaken	35.100.950-Sport Spec
Keuken- en badkamerzaken	37.180.440-Keukens/Badk
Keuken- en badkamerzaken	37.180.447-Badkamers
Keuken- en badkamerzaken	37.180.291-Keukens
Keuken- en badkamerzaken	37.170.280-Sanitairmat
Kurk en parketzaken	37.180.630-Parket/Lamin
Kurk en parketzaken	37.180.635-Tegels
Meubelzaken	37.180.348-Meubelen
Meubelzaken	37.130.559-Tuinmeubelen
Meubelzaken	37.180.054-Babywoonwinkel
Slaapspeciaalzaken	37.180.066-Slaapkam/Bed
Verlichtingszaken	37.180.579-Verlichting
Woningtextielzaken	37.180.381-Oost Tapijten
Woningtextielzaken	37.180.648-Woningtext
Gemengde woonzaken	37.180.651-Woondecorat
Gemengde woonzaken	37.180.663-Zonwering
Gemengde woonzaken	37.180.350-Woonwarenh
Gemengde woonzaken	37.180.645-Woninginr
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	37.170.096-Bouwmarkt
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	37.170.099-Bouwmetaal

Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	37:170.102-Deur/Kozijn
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	37:170.108-Breedpakket
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	37:170.249-IJzerw&Gereed
Verf en behangzaken	37:170.576-Verf/Behang
Houten tuin- en bouwmaterialen	37:170.237-Hout
Huishoudelijke artikelenzaken	22.070.207-Glas/Aardew
Huishoudelijke artikelenzaken	22.070.240-Huishoud Art
Huishoudelijke artikelenzaken	22.070.264-Cadeau-Art
Huishoudelijke artikelenzaken	22.070.288-Kookwinkel
Tuincentra	37:130.558-Tuincentrum
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	37:130.087-Bloem/Plant
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	37:130.555-Tuinartikelen
Dierenspeciaalzaken	37:130.027-Aquariums
Dierenspeciaalzaken	37:130.147-Dibevo
Optiekwinkels	22.060.770-Optiek
Juweliers	22.060.252-Juwelier
Juweliers	22.060.570-Uurwerken
Drogisterijen	11.020.156-Drogist
Drogisterijen	11.020.950-Pers Verz Ov
Drogisterijen	11.020.395-Haarproducten
Parfumerieën	11.020.393-Parfumerie
Boekhandels	35.120.090-Boekhandel
Boekhandels	35.120.091-Stripboeken
CD-winkels	35.120.129-Beeld/Geluid
Tabak- en gemakzaken	11.010.522-Tabak/Lect
Tabak- en gemakzaken	11.010.555-Tabak speciaalzaak
Kantoorboek- en vakhandel	35.120.411-Poster/Kaart
Kantoorboek- en vakhandel	35.120.750-Boek&Kantoor
Kantoorboek- en vakhandel	35.120.276-Kantoorart
Kantoorboek- en vakhandel	35.120.760-Inktvullers
Muziekhandel	35.110.372-Muziekinstr
Speelgoedzaken	35.100.486-Speelgoed
Speelgoedzaken	35.100.487-Modelbouw
Tweewielerspeciaalzaken	37:160.177-Fietsen
Tweewielerspeciaalzaken	37:160.178-Scooters/brommers
Computershops	35.120.180-Softwr/Games
Computershops	37:150.130-Computers
Fotozaken	35.110.189-Foto/Film
Telecomwinkels	37:150.537-Telecom
Electronicawinkels	35.110.165-Electronica
Electronicawinkels	35.110.375-Naaimachines
Electronicawinkels	37:150.117-Radio & Tv
Electronicawinkels	37:150.231-Huishoud Ond
Electronicawinkels	37:150.639-Witgoed
Electronicawinkels	37:150.642-Electro
Warenhuizen	22.030.618-Warenhuis
overige nonfood	22.080.021-Antiek
overige nonfood	22.080.312-Kunsthandel
overige nonfood	38.200.920-Natuursteen
overige nonfood	35.110.366-Munten/Postz
overige nonfood	38.200.003-2Eh Diversen
overige nonfood	38.200.013-2Eh Kleding
overige nonfood	38.200.033-2Eh Boeken
overige nonfood	38.200.154-Legerdump
overige nonfood	38.200.174-Feestartikel
overige nonfood	38.200.225-Paramedisch
overige nonfood	38.200.226-Hoortoestel
overige nonfood	38.200.433-New Age
overige nonfood	38.200.450-Smartshop
overige nonfood	38.200.451-Growshop
overige nonfood	38.200.468-Erotica
overige nonfood	38.200.610-Souvenirs
overige nonfood	38.200.905-Odd-Shops
overige nonfood	38.200.910-Haarden/Kach
overige nonfood	38.200.950-Non-Food Ov
overige nonfood	37:160.043-Car HiFi
overige nonfood	37:170.100-Sauna/Zwembad
niet ingedeeld	11.020.024-Apotheek
niet ingedeeld	37:160.039-Automaterialen
niet ingedeeld	45.203.126-Caravans/Aanh
niet ingedeeld	65.250.033-Videotheek

Tabel 3 koppeling tussen branches van de portal detailhandel.info en de achterliggende SBI-codes

Brancheomschrijving op detailhandel.info	SBI 2008 Bedrijfsgroep
Supermarkten	4711 Supermarkten
Supermarkten	4711 Supermarkten
Supermarkten	4711 Supermarkten
Buitenlandse levensmiddelenzaken	47293 Winkels in buitenlandse voeding
Biologische winkels	47292 Winkels in natuurvoeding
Pompshops	473 Benzinestations
Agf speciaalzaken	4721 Groentewinkels
Brood- en banketzaken	47241 Winkels in brood en banket
Brood- en banketzaken	47241 Winkels in brood en banket
Kaas- en delicatessenwinkels	47291 Winkels in kaas
Slagerijen	47221 Slagerijen
Poeliers	47222 Poeliers
Viswinkels	4723 Viswinkels
Snoep en chocolaterieën	47242 Winkels in chocolade en suikerwerk
Snoep en chocolaterieën	47242 Winkels in chocolade en suikerwerk
Slijterijen	4725 Slijterijen
Slijterijen	4725 Slijterijen
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Speciaalzaken in overige voedings- en genotmiddelen	47299 Winkels in overige voeding (rest)
Algemene textielzaken	4751 Winkels in kledingstoffen, huishoudtextiel en furnituren
Baby- en kindermode	47714 Winkels in baby- en kinderkleding
Baby- en kindermode	47715 Winkels in babyartikelen algemeen
Bodyfashion	47716 Winkels in onderkleding
Dames- en herenmode	47713 Winkels in bovenkleding algemeen
Damesmode	47712 Winkels in dameskleding
Herenmode	47711 Winkels in herenkleding
Modeartikelen en bijouerieën	47717 Winkels in modeartikelen
Modeartikelen en bijouerieën	47717 Winkels in modeartikelen
Textielsupermarkten	47718 Textielsupermarkten
Lederwarenzaken	47722 Winkels in lederwaren
Schoenenzaken	47721 Winkels in schoenen
Sport- en kampeerezaken	47642 Winkels in watersportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47643 Winkels in sportartikelen
Sport- en kampeerezaken	47644 Winkels in kampeerartikelen (geen caravans)
Keuken- en badkamerzaken	47525 Winkels in keukens
Keuken- en badkamerzaken	47525 Winkels in keukens
Keuken- en badkamerzaken	47527 Winkels gespecialiseerd in overige doe-het-zelfartikelen
Kurk en parketzaken	47524 Winkels in tegels
Kurk en parketzaken	47526 Winkels in vloeren
Meubel- en slaapspeciaalzaken	47591 Winkels in meubels
Verlichtingszaken	47592 Winkels in verlichtingsartikelen
Woningtextielzaken	4753 Winkels in tapijt en gordijnen
Gemengde woonzaken	47593 Winkels woninginrichting algemeen
Gemengde woonzaken	47593 Winkels woninginrichting algemeen
Gemengde woonzaken	47593 Winkels woninginrichting algemeen
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Bouwmarkten en winkels alg. assortiment	47528 Bouwmarkten
Speciaalzaken in ijzerwaren en gereedschappen	47521 Winkels in ijzerwaren
Verf en behangzaken	47522 Winkels in verf en behang
Houten tuin- en bouwmaterialen	47523 Winkels in houten bouwmaterialen
Huishoudelijke artikelenzaken	47595 Winkels in porselein en aardewerk
Huishoudelijke artikelenzaken	47596 Winkels gespecialiseerd in overige huishoudelijke artikelen (rest)
Huishoudelijke artikelenzaken	47597 Winkels in huishoudwaren algemeen
Tuincentra	47762 Tuincentra
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	47761 Winkels in bloemen en planten

Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	47761 Winkels in bloemen en planten
Bloemenwinkels en overige tuinartikelen	47761 Winkels in bloemen en planten
Dierenspeciaalzaken	47763 Winkels in dierbenodigdheden
Dierenspeciaalzaken	47763 Winkels in dierbenodigdheden
Dierenspeciaalzaken	47763 Winkels in dierbenodigdheden
Optiekwinkels	47782 Winkels in optische artikelen
Juweliers	4777 Juweliers
Juweliers	4777 Juweliers
Drogisterijen	47741 Drogisterijen
Drogisterijen	47741 Drogisterijen
Parfumerieën	4775 Winkels in parfums en cosmetica
Boekhandels	4761 Boekenwinkels
Boekhandels	4761 Boekenwinkels
CD-winkels	4763 Winkels in audio- en video-opnamen
Tabak- en gemakzaken	4726 Winkels in tabaksproducten
Tabak- en gemakzaken	4726 Winkels in tabaksproducten
Kantoorboek- en vakhandel	4762 Winkels in lectuur en schrijfwaren
Kantoorboek- en vakhandel	4762 Winkels in lectuur en schrijfwaren
Kantoorboek- en vakhandel	4762 Winkels in lectuur en schrijfwaren
Kantoorboek- en vakhandel	4762 Winkels in lectuur en schrijfwaren
Muziekhandel	47594 Winkels in muziekinstrumenten
Speelgoedzaken	4765 Speelgoedwinkels
Tweewielerspeciaalzaken	47641 Winkels in fietsen en bromfietsen
Tweewielerspeciaalzaken	47641 Winkels in fietsen en bromfietsen
Computershops	4741 Winkels in computers en software
Computershops	4741 Winkels in computers en software
Fotozaken	47781 Winkels in fotografische artikelen
Telecomwinkels	4742 Winkels in communicatieapparatuur
Electronicawinkels	4743 Winkels in audio- en videoapparatuur of in een algemeen assortiment van wit- en bruingoed
Electronicawinkels	4754 Winkels in elektrische huishoudelijke apparatuur en onderdelen daarvoor
Warenhuizen	47191 Warenhuizen
Overig non-food	47192 Winkels in non-food algemeen
Overig non-food	47742 Winkels in medische en orthopedische artikelen
Overig non-food	47783 Winkels in kunstvoorwerpen
Overig non-food	47789 Winkels gespecialiseerd in overige artikelen (rest)
Overig non-food	47791 Winkels in antiek
Overig non-food	47792 Winkels in tweedehands kleding
Overig non-food	47793 Winkels tweedehands (geen kleding)
Overig non-food	47793 Winkels tweedehands (geen kleding)
Ambulante handel	478 Markthandel
Ambulante handel	4799 Colportage, straathandel en detailhandel via overige distributievormen

INRETAIL

INretail | *maakt ondernemen makkelijker*

Arnhemse Bovenweg 100 | 3708 AG Zeist

088 973 06 00 | marktonderzoek@inretail.nl | www.inretail.nl